

IZHAJA VSAK PETEK

Naročnina:	Letno	polletno	četrtletno
ITALIJA	10,—	6,—	3,—
INOZEMSTVO	20,—	10,—	5,—

Posamezni izvod 20 cent.

Uredništvo in upravnništvo: Trst, Via Maiolica 10-12

DELO

Glasilo Komunistične stranke Italije

Trst, 17. aprila 1925. — Leto VI. — Štev. 244.

Prošlost in bodočnost Komunistične Internacionalne

Šest let dela je za nami. Koliko izprememb! Za časa ustanovitve Komunistične Internacionalne, je bila Sovjetska republika, to je naša prva trdnjava, šele sika proletarska država, ki je bila izpostavljena udarcem sovražnikov, ki so jo obdajali, Sovjetska zveza je sicer tudi danes obdana od sovražnikov, ki so pa postali krotkejši, medtem ko razpolaga ona danes s čisto drugačno silo kot pred šestimi leti. V prošlem letu pa se je tudi kapitalistični svet, kateremu je Kominternna napovedala neizprosno boj, kolikortoliko konsolidiral. Prva imperialistična vojna, kakor tudi prva boljševiška revolucija, kateri so sledile nekatere mesečane polurevolucije, so sicer zadale kapitalizmu obutne udarce, ne pa zadnji smrtni udarec.

Pot, po kateri mora hoditi sedaj Komunistična Internacionalna, je posejana z mnogimi težkocami. V mnogih krajih se sekcije Kominterne nahajajo v enakem položaju, kakor se je nahajala ruska stranka v dobi med dvema revolucijama (1905.—1917.). Revolucionarni val se je poleg. Malodustnosti, prehod k sovražniku — kdo izmed starih bojnikov ne vidi v tem nekaj podobnega omenju, kar se dogajalo v naši stranki, v periodu med 1905. in 1917. letom? Ne zapiramo očd pred to resnico. To opazujemo danes v vseh strankah. Na drugi strani pa bi morali biti slepi, ako bi ne videli uspehov Komunistične Internacionalne, kljub vsem težkocam.

Pavel Levy se je odstranil, ampak Internacionalna je obdržala nemško stranko, ki jo ni zlomila hladna jesen, pa jo ne norejo zlomiti niti silni viharji. Velika stranka, ki se razvija pod sovražnim ognjem, se vedno bolj utrjuje in postaja prava boljševiška stranka.

Sel je tudi Frossard, ampak ostane v Internacionali francoska kom. stranka, ki postaja vedno močnejša, ki se osvobojuje od reformistične ideologije, zbira to, kar je v francoskem proletariatu najbolj zdravega in ustvarja, prikrat v Franciji, masovno boljševiško stranko.

Sli so gospodje Newbold in Price, ampak kljub temu raste angleško komunistično gibanje pred našimi očmi ter postaja resna politična sila. Najbolj težavni problemi angleškega delavskega gibanja, to so problemi, o katerih sta mnogo razmišljala Engels in Lenin, ti problemi se bližajo rešitvi. Leninove ideje so narekivale Kominterni dobro metodo, da povede angleško delavsko gibanje na pravo pot in kmalu se bo videlo, da daja to dejstvo Kominterni novo moč.

Gospodje Hoeglund, ki so nam nekoč pomagali pri ustanovitvi Kominterne, so preselili, so presli k sovražniku, ker so zgubili upanje v stvar delavcev. Ravnotako so odsle od nas osebnosti kot Henrieta Roland Holst.

Pa ti odceplenci ne morejo napraviti vtisa na nobenega resnega boljševika. To so posamezniki, ki so bili slabo navezani na množice in ki zgrabijo glavo takoj ko se gibanje nahaja v težkem položaju. Oni ljubijo hitre in lahke zmage. Kljub temu pa se komunizem razvija in vkoreninjava vedno bolj globoko med množice. Stranke Kominterne se vedno bolj utrjujejo, postajajo vedno bolj delavske stranke ter se vedno bolj trdno postavljajo na leninistično podlago.

Danes, ko je prišel revolucionarni razvoj v tiste vode, se izkazuje pravi komunisti, pravi voditelji.

Danes se stvarjajo predstraže, ki bodo igrale odločilno vlogo v življenju komunističnih strank.

V teh zadnjih šestih letih je svetovna buržuazija posevala Kominterni mnogo pozornosti. Ta poslednja se ne more pritoževati, da so jo njeni sovražniki zanemarjali. Nikdar poprej nas se ni napadalo tako sistematično in uporno kakor sedaj. Nikdar poprej se ni izlivalo proti nam toliko sovraštva kot ravno sedaj.

Na čelo naših sovražnikov se je postavila angleška konservativna stranka, ki je najmočnejša stranka buržuazije. Poleg tega se dela na to, da se ustvari mednarodna protikomunistična zakonodaja. Proti komunizmu se organizira pravcato križarsko vojno. Ponarejevanje dokumentov postaja evropski, če že ne naravno svetovni sistem. V Italiji, na Poljskem, v Bolgariji, Nemčiji, Ameriki, Japonski, Indiji in drugod se muči in mori naše sodruga ter se jih obsoja na dolge kazni. Ni se ne zanemarja, za vtihotapljanje vohunov v komunistične organizacije. Mori se mlade bojovnice ter se vsposobnja vsako socialdemokratsko nesramnost, ki je naperjena proti nam. Grozi se nam z ognjem in mečem in v zadnjem času se nima niti obzira pred uporabo dušilnih plinov, proti komunističnim delavcem.

Pa je ni nobene sile na svetu, ki bi bila v stanju uničiti Komunistično Inter-

nacionalno. Po vseh izkusnjah postajamo močnejši.

V Evropi ni več neposredne revolucionarne situacije, tudi v Nemčiji ne. Danes smo v letu 1925., ne več v letu 1923. Komunistična Internacionalna, ki se ne boji pred resnico, pove to odkrito, brez nikakih ovinkov. Kljub temu pa ostaja svetovni položaj objektivno revolucionaren. Problemi nabliznjem in na daljnem Vzhodu, ki morajo igrati velikanjsko vlogo v osvoboditvi človeštva izpod kapitalističnega jarma, dozorevajo takorekoč pred našimi očmi, veliko bolj hitro, nego smo upali. Komunistična Internacionalna presoja položaj hladnokrvno. Presoja ga v njegovi celoti in se ne boji reči resnice. Ona preletita resno vsak njen korak, deluje vstrajno pri pripravljanju revolucije.

V kratkem roku, ki nas loči od petega kongresa, smo dosegli prve resne vspehe med kmeti, ter zaznamovali pričetek delovanja v kolonijah. Oba ta dva dogodka sta velike važnosti. Naše komunistične sekcije, ki so se porodile iz socialdemokratskih strank, niso bile v stanju, od začetka, zavzeti pravičnega stališa v kmečkem in kolonialnem vprašanju. Niso takoj razumele, kakšna močnega in odločilna rezerva za proletarsko revolucijo obstoji v kolonijah in predvsem med kmeti.

Parola o mednarodni sindikalni enotnosti, ki je postala tako popularna v delavskem gibanju celega sveta, je tudi naša parola. Inicijativa za veliko delo pristaja leninistom. Vsak mora razumeti, da je to glavni pogoj za razvoj delavskega gibanja. In vse to, kar vidimo mi novega in značilnega v angleškem delavskem gibanju, je v tesni zvezi s to iniciativo.

Peti kongres je dal sekcijam cilj in nalogo, da se boljševizirajo. Da se to doseže, pa bo potreben gotov čas. Tudi v

tem smislu ni bil potraten čas, ki nas loči od petega kongresa. Z večjim ali manjšim uspehom, z večjo ali manjšo zlatostjo, so se sekcije lotile dela, za boljševiziranje. Boljševiziranje duhov, boljševiziranje množice v naših strankah, to mora biti naš veliki cilj. Gospodje Chamberlaini, Macdonaldi, Hendersoni, Eberti, itd., ti so napravili to kar so le mogli proti delavstvu, ampak s tem pa so napravili tudi dovolj, da more delavski razred razumeti bistvo boljševizma. Danasnje zasedanje širšega izvrševalnega odbora Kominterne, to je zasedanje, ki se more imenovati oziroma mednarodni kongres, mora razpravljati o raznih zamotanih in težkih problemih. To so vprašanja, ki so takorekoč ozko spojena s samim življenjem in z sedanjim problemom akcije delavskih mas. V dobi, v kateri se mi danes nahajamo, so neizogibne zablode. In sicer zablode na desno, to je menjševizem, kakor tudi ultra (skrajno) levičarske zablode, ki jih je Lenin imenoval »menjševizem narobe«. Ker hoče Komunistična Internacionalna ostati zvesta Leninu, ohrani radi tega pravilno merilo ter bo tudi znala obraniti gibanje pred takimi ideološkimi nevarnostmi.

Učiti se učiti! To je potreba, na kateri je Lenin toliko nastopal, v svojem zadnjem govoru, na kongresu Komunistične Internacionalne. Vestno preiskovanje posebnosti gibanja v vsaki deželi; diferenciranja faktov, njih razumevanje, izkušnost v zavzemanju pravičnega stališa in tozadevnih enoglasnih sklepov in tudi primenev teh sklepov, to je leninistični način delovanja. Lenin nas je posebno učil, da bodimo jako previdni v spornih vprašanjih delavskega gibanja. Toliko bolj moramo biti previdni danes, v tako zamotani in raznolični situaciji.

Ljudje, ki imajo malo vere, naj le gredo! Nove sile probujajočega se proletariata se neizogibno razvzroča pod zastavo Komunistične Internacionalne. Na delo torej, pod zastavo leninizma!

G. Zinovijev.

Kmečko vprašanje

(Zasedanje širšega odbora Kominterne).

Tekom zasedanja širšega izvrševalnega odbora Kominterne, je sodr. Buharin izrekel o kmečkem vprašanju sledeči govor:

«Ceprav je danes takorekoč v modi proglašati se za leniniste in bojevati se proti trockizmu, je vendarle še mnogo drugih ki mislijo, da je kmečko vprašanje v razvitejših deželah postranskega pomena. To je popolnoma zgrešen nazor, ki se ga da označiti s trockizmom. Po Trockijevi teoriji se ne bi mogel ruski proletariati držati na vlasti, kot edinele s pomočjo organiziranega evropskega proletariata, v raznih deželah. Ta je popolnoma zgrešena teorija, kajti tudi so svetovni zmagali proletariata, nam se bo predstavljalo agrarno vprašanje. To, kakor tudi vprašanje pridobitve množice s strani proletariata, je sodobno vprašanje. Kolonialno vprašanje ni v svojem bistvu nič drugega kakor boj kmečkega elementa v kolonijah proti imperializmu, boj, prenešen v svetovno merilo, med mestom in deželo.

Kmečko vprašanje in oportunistem

Zmaga nad oportunistom je najtesneje zvezana s kmečkim vprašanjem, zato ker so nadprofiti, ki se dobivajo iz kolonij, dovoljevali kapitalističnemu razredu poburjevanje boljšega sloja delavskega razreda. Kitajsko vprašanje je v bistvu problem v organizaciji odpora kitajskih kmetov proti imperializmu. Gospodarska važnost kmečkega elementa je ravnotako važna, kajti moč Anglije in Francije je odvisna od kolonialnih dežel.

Tri odločilne socialne sile

V tem trenutku delujejo tri odločilne socialne sile: 1.) veleposelnstvo in velika buržuazija; 2.) proletariati; 3.) kmeti. Kmečki razred je odločilne važnosti, v odnosajih sile. Ne smemo pozabiti, da v najvažnejših industrijskih deželah nimamo skoro nobenega vpliva na kmete. V Nemčiji se kmetje nahajajo pod vplivom veleposelnstov, pa tudi v Franciji ni položaj boljši.

Pridobitev kmetov

Mi se danes nahajamo ob pricetkih našega dela, kar je zares vznemirljivo, v eni periodi začasne stabilnosti. V tem pogledu je naša bilanca neugodna, predvsem ako se pomisli, da je zavajevanje oblasti brez pridobitve kmečkih rezerv zelo problematična. Buržuazija sama je pripoznala važnost teh rezerv in zatrdnjevanja cele vrste meščanskih ekonomistov nam dokazujejo, da oni smatrajo kmeta kot oporo konservatorizma. Vojna in povojna doba ste močno vplivali na kmeta, spremenivši značaj enega dela istih, ki so manj navezani na osebo lastnino, ravnotako, kakor so te periodo spremenile značaj proletariata. Samo-

posebi umevno, je evolucija med kmečkim elementom počasnejša kakor med proletariatom.

Moramo pridobiti revne kmete

Danasnje dobo označuje boj med buržuazijo in proletariatom ter med kmečkim elementom. Buržuazija razumeva to mnogo bolj kakor komunisti in uporablja taktiko enotne fronte s kmeti, z namenom, da si jih pritegne k sebi. Fašisti in socialdemokrate delujejo tudi med kmeti. Buržuazija se trudi na vse mogoče načine, da »agregira« svet, da povzdigne poljedelstvo, na škodo industrije in to z namenom, da prepreči socialno revolucijo. Ona je mnogokrat tudi proti razvoju agrarne tehnike, zato da prepreči agrarni komunizem. Ona udeležuje taktiko enotne fronte ter se pri tem drži realnosti, kakor dokazujejo to ograde reforme, ki so vznikale s humanitarnimi nameni, pod pritiskom kmetov, ki vzbujajo pa vendar še iluzije med kmečkimi množicami. Na sploh, se buržuazija poslužuje vseh sredstev, da si pridobi kmete. Radi tega se ne sme smatrati kmečko vprašanje kot bolezen komunističnih strank. In poglavitna napaka trockizma obstoji tudi v tem, da podcenjuje to vprašanje.

Zlom rudarske stavke na Čehoslovaškem

Velika stavka premogorjarjev v Moravski Ostravi se je končala, po zaslugi socializirajočev. Ti so šli v svoji izdajalski nesramnosti tako daleč, da so podpirali policijo, ki je streljala na rudarje, ki so bili zbrani na shodu.

Reakcije pa to ne zadostuje. Ona se hoče mashevati se na drug način. Kakor poročajo mesečni listi, so kapitalisti sklenili, da odpustijo iz službe 12 tisoč tujih komunističnih rudarjev.

Tako se na Čehoslovaškem ponavlja to, kar se je svoj čas dogodilo v Franciji, pod »demokratsko« Herriotovo vlado, ki je dala izgnati italijanske in druge delavce, samo radi tega, ker so hoteli biti tudi v tujini zavedni, zvesti delavski stvari.

Taka je »enakost« in »harmonija« med razredi, na Čehoslovaškem, o kateri govorijo trobila buržuazne demokracije. Kakor smo zadnje omenili, je glasilo tržaških narodnjakarjev opisalo v rožnati barvah češki »demokratski« sistem. Gori navedena notica je gotovo praktični dokaz o »sodelovanju« med razredi! In seveda tudi, kako se »delavski« zastopniki (socializirajoči) brigajo za to sodelovanje!

Položaj v Albaniji

Albanska reakcija, ki je prišla na vlado s pomočjo jugoslovanske in mednarodne reakcije, je postavila na čelo vlade Ahmeda Zogu ter ga tudi dala voliti kot predsednika. Tako je v lasti v Albaniji koncentrirana v njegovih rokah.

Zato da je reakcije mogoče koncentrirati v lasti v svoje roke, je odpravila prejšnji vladni sistem ter postavila nekak senat (starešinstvo), ki obstoj iz 18 veleposelnstov.

Vlada je odstopila Jugoslaviji neko važno strategično točko (teritorij Sv. Nauma) in ravnotako je odstopila neki angleski petrolejski družbi bogata ozemlja, kjer se nahajajo petrolejski vreli. Vlada se more opirati edinele na feudalne veleposelnstke in radi tega postopa proti ljudstvu z najhujšim terjemom.

V deželi sami je bilo umorjenih več političnih osebnosti. Iz zaporov je bilo spuščenih več morilcev, ki so bili poslani v »inozemstvo«, da izvršijo atentate nad političnimi emigranti.

Protestne manifestacije proti belemu terorju na Poljskem

K političnim umorom na Poljskem, je izdala »Mednarodna rdeča pomoč« sledeči proglas:

«Poljska buržuazija je dala umoriti sodruga Baginskega in Vječorkijevca. Vladajoča slahotna klika ni se pozabila Krakovskih dni, ko je prišlo do pobratimstva med vojaki in delavci. Ona se nikakor ne more sprijazniti z dejstvom, da raste vedno bolj revolucionarno gibanje v armadi. Obe žrtvi ste bili v ječah mučeni in zasramovane. Buržuazija je hotela njih počasno smrt. Poljska buržuazija, ki je zmogla vseh nesramnosti, je dala umoriti te talce, pol ure preden ko bi se jih moralo obmenjati, v prisotnosti oblastnih zastopnikov.

Najbolj ošudne carske tradicije so na Poljskem zopet oživele. Delavske množice pa morajo ustaviti zločinski fašistovski roko. Mednarodna rdeča pomoč poziva delavstvo, da najenergičnejše protestira. Ne samo, da so poljski rablji umorili najboljše zastopnike delavskega razreda, oni izživajo proletariati celega sveta. Delavci in kmetje morajo postaviti poljsko buržuazijo na smrtni oter.

Proč z belim terjemom poljske slahote! Naj živi proletarska solidarnost in čast umorjenih revolucionarjev!

Jugoslavije

Zadnje smo obširneje poročali, kako nesramno je kapitaliziralo vodstvo HRSS pred velsrbsko buržuazijo. Sedaj se v Beogradu pogajajo za stvoritev koncentracijske vlade, v kateri bodo mogoče v kratkem sedeli nekateri radičevci in ker so radičevci priznali, med drugim tudi monarhijo se ne bo nazivala več njih stranka HRSS (Hrvatska republikanska, seljačka stranka) marveč HSS (Hrvatska seljačka stranka)...

Francija

Demokratsko-pacifistične iluzije so se enkrat pokazale svoje praznoto. Herriot je moral odstopiti. Glavni vzrok padca njegove vlade je bil ta, da je predložil načrt o prostovoljnem odstopu deset odstotkov na kapitalu v prid države. Koj, ko je prišel na dan ta načrt, so poglani francoski kapitalisti krik o boljševizmu Herriota so zapustili tisti bankirji in industrijski mogotci, ki so ga do sedaj podpirali proti nacionalnemu bloku, ker so se bali, da bi imperialistična in trmastična politika poslednjega skodila, njihovim spekulacijam. Kapitalist pa je dober kristjan, vrl patriot, — če je treba včasih tudi »demokrat«, le po mošnjaku mu ne smeste seči.

Da bi popravil malo trilo državno kaso jih je Herriot v tem smislu potpal in oni so mu odgovorili na ljubeznjivo prigovarjanje s tem, da ga zapodili iz predsedniškega stoleka, ker so dobri patrijotje samo tedaj, kadar jih to nič ne stane.

Komunistična načela so tudi topot pokazala svojo utemeljenost, namreč, da je treba kapitaliste razlastiti in jih potom proletarske diktature prisiliti, da povrnejo skupnostni bogastva, ki so jih iztisnili iz skupnosti v svojo osebno korist. Kdor zasleduje drugačno politiko dela le v korist kapitalistov. Tako je pripeljala politika nemške socialdemokracije do Hindenburgove kandidature, v Angliji je pa Mac Donaldova demokratsko-pacifistična politika pripravila tla sedanjim reakcionarno imperialistični vladi.

Oprostitev Sadoul-a

Sodrugi Sadoul, bivši francoski stotnik, ki je bil obdolžen veleizdaje in obojen na smrt, ker je vstopil v vrste Komunistične Internacionalne je na povratku v Francijo prišel ponovno pred sod, ki ga je oprostil.

Nemčija

Hindenburgova kandidatura za predsedniško mesto je vzbudila tudi v inozemstvu veliko zanimanje. Ako bi namreč zmagal Hindenburg bi to značilo zmago carske, imperialistične Nemčije, ki bi delala na to, da se masuje nad ponizanjem, v katero so ji spravili zmagovalci — Antanta in da uresniči svoje imperialistične namore.

Iz Omladinske Internacionalne

Poročilo tajnika Vujovica o nalogah boljševiziranja Omi, Internacionalne.

Ena izmed prvih nalog, je spremeniti Omladinske Internacionalne v masovno organizacijo. V Zvezi S. S. R. se je to že doseglo. Sodruzi v Franciji in Ameriki so se že podali na to pot.

Ozirom na poslabšanje položaja delavske mladine na zapadu, je neobhodno potrebno ojačiti med njo ekonomično delovanje: organizirati udruženja mladine, v različnih panogah industrije, skliskevanje zborovanj mladine, organizirati stavke, ki jih morajo voditi omladinske organizacije. Neobhodno potrebna je agitacija za edinstvo profesionalnih organizacij in za to, da vstopi v nje omladina. Zelo važno je omladinsko delovanje v armadi in v floti. Neobhodno potrebno je, da se vodi nepretrgana kampanja razkrinkavanja imperialističnih nakan, kakor tudi, da se vodi boj proti grožnjam intervencije proti Zvezi S. S. R.

Kar se tiče vzajemnih odnosov proletariata do kmečkega ljudstva, je poročevalec rekel, da morajo omladinci delovati v to, da si pridobijo vpliva med kmečkimi mladino. «Mi ne smemo organizirati posebne organizacije kmečke mladine, ampak jo moramo pritegniti v vrste O. mlad. Internacionalne.

Sibko pa je delovanje med otroci. V pi-jonirskih organizacijah na zapadu se nahaja samo nekoliko desetih tisočev otrok. Potrebno je pritegniti in organizirati proletarske otroke.

Glavno vprašanje našega plenuma je vprašanje o leninskih vzgoji mladine. Naš nalog je, da vzgajemo v naših organizacijah trdne marxiste.

Glasovi iz tujine

BUENOS AIRES.

Drago »Delo«. — V olajavo naših duševnih in telesnih bolečin se hočemo oglasti v našem listu in objaviti proletarskemu ljudstvu, kako se godi z nami tukaj v deželi, katero imenujemo Južno Ameriko.

Z žalostnim srcem smo se podali v tujino, ali vendar premorani s trebuchom za kruhom, ter smo tukaj sužnji in zaničevani ne samo od tujih kapitalistov, ampak tudi od domačih proletarcev, kateri so se doma vedno sopirili, zez da so komunisti. Danes, v tujini se pa vidi, da so kapitalisti zvesti psički kateri srkajo kri ubogemu in revnemu delavskemu ljudstvu. Stvar je sicer sramotna ali vendar fakična, da med našimi domačimi delavci, se nahajajo izkoriščevalci, kateri pri kozarcu vina trdijo, da so komunisti, a žal, da ne vedo kaj je komunizem in da ne poznajo najmanj komunistična načela.

Niti oddale si nismo mislili, da je gosp. Franc Karara od Bostjana, pristojan v L. o. k. h. eden tistih bebec, kateri misli danes ko se nahaja tukaj v tujini, da ni več sin briskega kolona, dasiravno je moral zraven svojih starišev in prednikov biti suženj brisrkih grofov. On se ne spominja več kako mu je bilo teško delati v trdi brisrki zemlji in koncem leta delati svoj mali pridelek z grofom.

Ker sam se ne spominja več, kako si je treba v potu svojega obraza služiti kruh, je tako podel, da sili svojim kolegam delati več kakor je človeku dostojno, ne da bi on imel kakšen dobiček od tega. Logično pa je da za svoje nečloveško delovanje si je pridobil pri svojih gospodarih gotovo prednost in da se se bolj prikupi, je prisilil delavce, da delajo mesto osem, enajst ur na dan vedno za isto plačo. Pred kratkim je tudi odpustil delavca z dela in ko je gospodar hotel posteno plačati delavcu svoj zaslužek je omenjenega gospodarja sam kritiziral, ne da bi imel kaj od tega ter s tem odtrgal delavcu na plači »en pesos«, češ da ni zaslužil plačo katero mu je gospodar sam priznal in hotel delavcu posteno plačati. Delavci trudni teškega dela, h kateremu jih omenjeni sili mnogo več kakor je človeku dostojno, se ne počutijo da bi ga lepo pogledali ali pa bratovsko pozdravili, nato se on masuje na ta način, da jim na krak reče: »Vzemij jopo (kamizolo) in pojdi s trebuchom za kruhom«. Seveda ubogemu delavcu ne ostane drugega kakor, da vzame svoje delavske strace in da gre iz kraja v kraj, da si poišče, tačen in brez denarja, novega dela.

Zraven vseh svojih nepopisljivih del se mu še koleca v glavi vrtijo in se siri, češ da je komunist, mi pa ga vprašamo in naj nam odgovori na ta dopis, ter naj nam pove: kateri pravi komunist je že sili delavcem delat brez mero, kateri komunist je prigovarjal gospodarju, da ni treba tako velike plače, češ da delavci ne zaslužijo in s tem tudi delavcem odvzel plačo, kateri pravi komunist je prisilil delavce delati enajst ur mesto osem dnevnega dela, za isto plačo, kateri komunist je odpustil delavce od dela, brez opravičenega vzroka, da so se morali več časa klatiti v tujini

Dogodki v svetovni politiki nas učijo, da se ne da odpraviti kapitalističnega izkoriščanja potom sodelovanja z njim in njegovo demokracijo.

Da se doseže zmago pravičnih teženj ljudskih množic, je treba revolucionarne borbe!

brez posla lačni in raztrgani? In vse to ne, da bi on imel kakšen dobiček, ampak samo da izkorišča ubogo delavstvo, ter da se prikupe gospodarju.

Svetujemo omenjenemu gospodu, da se spomni, na kak način in za kakšen vzrok so bili njegovi stariši z njim vred odposlani iz grofovske kmetije, katero so že njegovi predniki obdelovali in na kak način so se potem postavili v boj za doseči spet kmetijo, ali vse je bilo brezuspešno. Prišel pa bo gotovo čas ko bomo tudi s takimi pijavkami obračunali.

In vam sodrugom pa kličemo: proč z izdajalci, kateri nam strežejo po življenju! Proč z izkoriščevalci komunizma! Živel komunizem!

P. K. II.

Naša linija

Vprašanje naše dežele je v ostri zvezi z usodo mednarodne buržuazne politike; ker so ravno objektivno-politični momenti, zlasti pri narodnih manjšinah širom imperialističnega sveta, bolj in bolj odločilnejši faktor za nadaljni razvoj revolucionarnega gibanja pri širših delovnih masah, se moramo tudi mi dalje časa ustaviti pri tem vprašanju, to toliko bolj, ker so v Julijski Krajini v prvi vrsti politični momenti najbolj zaostrieli gospodarsko krizo in neposredno s tem ustvarili ugodne pogoje za razmah leve politične orientacije. Vzporedno z analizo tega vprašanja bomo podali lastno kritiko o nacionalno-gospodarskem položaju, o vzrokih in razvoju te krize in, kar je za nas, nosilce revolucionarnega marxizma najbolj važno, začrtali bomo bojne metode, katerih se mora posluževati delavsko-kmečki razred Julijske Krajine napram svojem razrednemu sovražniku. Dalje bomo ugotovili razmerje med nami in klerikalci. Gre namreč zato, kdo je smrt in življenje narodne manjšine, mi komunisti ali klerikalci, revolucionarno gibanje v okviru Komunistične Internacionalne ali prarodidvena Evropa v smislu krščansko-socialističnih načel, našini zlom mednarodnega imperialističnega kapitalizma ali evolutivno skrahiranje kapitalistične družbe pod vplivom idealističnega sveta.

Predhodniki utemeljitelj gospodarske krize

V svrhu širše orientacije o dosedanjih vlogi Julijske Krajine v mednarodni buržuazni politiki nam pade že v prvem trenutku pred oči razvojna črta imperialističnih vplivov na Balkanu, ne sicer tista črta balkanske politike, za katero msa dežela ovidno ni igrala velike važnosti, marveč kolosalna povojna imperialistična politika anglo-francoskih vlad, v čigar krog se je uravnavalo tudi delovanje italijanske zunanje politike. S tega stališča nam je soditi, ono »malos« zanimanje italijanskih povojnih vlad za pridobitev prekmorskih kolonij, kakor trobijo venomer nekateri buržuazni politiki. Julijska Krajina je ključ za italijansko ekspanzijo na Balkan in Srednjo Evropo ter za celotno nadvlado Jadranskega morja z italijanske strani in kakor ne more, n. pr. Jugoslavija prisvojiti francoskemu imperializmu Soluna brez Makedonije, tako so brezpomembni, da govorimo v širšem smislu, za Italijo vsi trgi na Balkanu in drugod, če nima istocasno v posesti naše dežele. So se drugi razlogi, ki so privedli do znanega londonskega pakta (i. 1915.) in do vojnih konfliktov med Avstrijo na eni in Italijo na drugi strani, kakor n. pr. konkurenca bitka italijanskih lak proti Trstu in Reki, ali osnovna črta ostane vedno ena in ista: da zadosti italijanska zunanja politika ekspanzivnim potrebam lasne industrije v svrhu razdelitve interesnih sfer in političnega območja.

Tu je jedro in bistvo našega vprašanja in naše usode. Kakor je na eni strani življenjska potreba italijanskega kapitalizma, da obvlada Julijsko Krajino v vsem njenem obsegu in da jo politično upravno uvrsti v svoje meje, tako je na drugi strani ta realizacija nekak »emento mori« za gospodarsko-politično in kulturno snovanje vseh na tem ozemlju živečih Slovencev in Italijanov. Pod bivo Avstrijo je tvorila Primorska najzgodnejši del države, naši produkti so imeli odprto pot v srednje-evropske trge, danes pod novim režimom tvorimo najvzhodnejšo pokrajino v državi, naši produkti niso za na jug, na sever pa ne morejo radi kapitalističnega monopoliziranja carin. V tem je kardinalna točka Julijske Krajine, nekaka prirodna »magna charta«, ki s svojimi silovitimi protidelavsko-kmečkim obrazom in naravnostno političnim moment, ki visi kakor Damoklejev meč nad gospodarsko usodo naše dežele, je bil rojen v hipu, ko se je pojavilo trdo kopito vladajoče ekspanzivne politike in neposredno z odreza-

njem gospodarskih tržnic. Vsi do tu opisani razlogi so vzrok, da se je delavsko kmečki razred Julijske Krajine, bolj kakor povsod drugod, otresele nezanimanja za gospodarsko politiko in vprašanja mednarodnega značaja in da je prešel po novi orientaciji v ofenzivo. Sprva tiho, skoro podzavestno se čuti ta leva orientacija v misljenju, izvirajoča v prvi vrsti iz gospodarske nezadovoljstva, ki v samem začetku nima nobene konkretne forme, nobene določene politične linije, ki se poraja v pomanjkanju analiz sodobnega kapitalističnega gospodarstva in brez poznavanja nejelemanarnejših zakonov bodoče komunistične družbe, proletarske države, socializacije proizvajalnih sredstev itd. itd., ki pa se poraja vsled položaja, ustvarjenega v kapitalistični družbi in v prvi vrsti vsled groze, s katero gleda naš kmet v bodočnost, spoznavajoč moment proletarizacije pri malih kmečkih gospodarjih in neposredno s tem v zvezi, moment splošne delovne krize v domovini izseljenstva, torej fakti, ki jih je povzročila egoistična kapitalistična družba v končni periodi najhujšega izkoriščanja. V tem tisti tisti zgodovinsko kolo, ki mu dejstva sama razkrivajo laži — politiko meščanske inteligence; delovno ljudstvo gre naprej z defenzive v ofenzivo, z dezorganizacije v organizacijo, z maloburžuazne poti v revolucionarno smer.

Boj za gospodarski obstanek se je razvil v mrzlično sovraštvo. Kriza se je postopoma razvijala po aneksijski Istri, Krasi, Furlaniji, Goriski in Vipavski dolini. Brdi in Solsko dolino, bolj kasno, a s gotovo, idrijske okolice z vsemi kraji, kjer je dana možnost za lesno industrijo. Srednji posestniki se nahajajo danes v isti situaciji kakor 22. leta mali kmečki gospodarji. Splošna delovna kriza, neznošni davčni režim (na Bolgarskem je prešlo v navado, da se zjutraj ali zvečer povprašujejo ljudje: katerega komunisto so danes ubili? — pri nas pa: ali je prišlo kaj od davkarjev?), reakcionarno ozračje, prenaseljenost dežele, do tu navedeni vzroki le **pospešujejo** že itak postopno krizo. Med vsemi temi pa kraljuje objektivno-politični moment z neizprosno imperialistično-reakcionarno silo, porajajoča na drugi strani odporne sile in v svrhu zloma in nadvlade imperialističnega kapitalizma. Edina izhodna točka iz tega položaja je, da nas organiziran delavsko-kmečki razred v družbi z italijanskimi in ostalimi mednarodnim delavsko-kmečkim razredom stre imperialistične pogubonosne vplive in da potom proletarske diktature vzpostavi gospodarsko svobodo delovnega ljudstva.

Nacionalni moment

Vzporedno z gospodarskim koraka nacionalno vprašanje. Pri slovenski buržuaziji se je nacionalni boj poplavljal v oblačno kalužo, daleko od materialnega življenja, dasti je nacionalni boj le veran odraz gospodarskih razmer. Svetovna buržuazija zatira v narodnem pogledu manjšine le tam, kjer ima obenem gospodarske koristi. Češka, danska, švcarska buržuazija nimajo interesa, da bi zatirale nemške narodne manjšine, v nasprotnem smislu pa vodijo Jugoslovanci, Avstrijci, Italijani **čisto gospodarski interesi**, da si asimilacijskim putem podvržejo Makedonijo, Koroško, Tirol in Julijsko Krajino. Kot smo že pri gospodarskem momentu omenili, je Julijska Krajina ključ italijanske ekspanzije na Balkan itd. in da se vsled krize, ki jo je postril imperialistični moment, slovensko delovno ljudstvo upira, ker je to njegova gospodarska smrt, zato nas skuša italijanska buržuazija v najkrajšem času raznaroditi in z nas ustvariti dobre patriote, ki bi ne delali preglatice vladajočemu razredu. **TO ODLUČA V PRVI IN ZADNJI VRSTI, DA NIMA SLOVENSKI JEZIK DOSTOPA V JAVNO ŽIV-**

LJENJE. V toliko smo se že gori orientirali, da odraža nacionalni boj materialno življenje, potemtakem ima resnično voljo za pridobitev nacionalnih pravic le tisti, ki se vsopredno bojuje za razvijanje vseh vezi, ki priklepajo delovno ljudstvo k tlem. Komunistična stranka Italije je edina revolucionarna predstava delovnega razreda, predstavljajoča in vzporejajoča **hotevju** pravilno taktiko in način za doseg zmag. Moč njenih vrst bo narasla vzporedno s postritvijo nacionalno-gospodarske krize, to nam dokazuje naše organizatorično gibanje zlasti na Goriskem, to nam dokazuje 10.000 kmečkih glasov pri zadnjih volitvah, ki se bodo temo revolucionarnih bojev prelevili v zgodovinski dokument primorskega delovnega razreda, **to nam dokazuje** sijajen nastop slovenskih delavcev in kmetov v predrevolucionarni dobi v razumevanju **diferenciacije** obeh razredov, kapitalističnega in delavsko-kmečkovega, v **izoliranju** slovenske liberalne in klerikalne buržuazije, ki je priznala v okvirju države lojalnost, **to je pogin slovenskih kmetov in delavcev in v usvojitvi** revolucionarne poti za vzpostavitev proletarske diktature.

Revolucija ni cilj, ampak pot, ki naj privede do cilja!

Četa.

Česa so sposobna „Izobraževalna društva“...

Kutarji morajo biti v silnih skripeh, če morajo priznati, kakor so se izkazali v njihovem trobilu, da vse delovanje izobraževalnih društev, njihovih namere, ne izda nič proti rdečemu valu, ki se širi vse bolj in bolj. „Prijetelj ljudstva“ vidi, kako se jim majoje tla pod nogami, zato pa brajo, v smrtne obup in priznavajo, da nimajo njih kulturna društva moči, da bi se zoperstavljala prodanju komunizmu.

To zveni nekakom čudno, po vsem tem, kar se je čakalo in pisalo o komunistih, da jih ni več, da ljudstvo jim ne veruje več. Tako se tolajojo od časa do časa, vsi raznobarvni „zagovorniki ljudstva“, črni in trobarvni. Zopet od časa do časa priznavajo, da komunisti so živi, in se tudi množijo, pa še kako!

Kako pa je to mogoče? — Čisto enostavno! Tisto „čavendno, trezno kmečko ljudstvo“, ki je baje obsodilo komunizem, to ljudstvo čuti, kako kužen smrad se širi iz klerikalnih in liberalnih narodnjakarskih gnez. Zadeve, kot n. pr. „Jadranska banka“, „Kmetijska in vrtnarska zadruga“, nadalje poglavje o „svetitski jakantini“, zagovarjanje italijanske kolonialne politike, — sedaj, pred in za časa vojne pa gnjilih Habsburgovcev — in podobno, to je tista kuga, ki je prignala slovenskega delavca in kmeta v rdeči tabor!

Zagovarjanje kapitalizma — raz priznajo; papeževa in kardinalska pisma, zagovarjajoča reakcijo; „božji blagoslov“; davki, takse, kanoni, bajoneti, za kar glasujejo vedno in povsod kutarji — to je tista „kuga“, ki odpira ljudem oči!

Ljudski gnjev — proti oderuhom, proti lažnjivim Kristusovim namestnikom in podobnim hlapcem kapitala, — to je tisti dušljivi plin, ki ga ne more prenesti ta gospoda!

Zaman bodo vse njih maske: krščansko socialstvo, „kulturna društva“ in podobna šara...

Kaj je greh in kaj ni greh?

„Edinost“ je pisala, da je „Istarska Rijeka“ dobila dopis iz Pomerja na Puljski, kateri pravi:

„V nedeljo dne 25. januarja je čital naš župnik pred oltarjem in izloženim „Sv. zakramentom dopis v Istarski Rijeci, naperjen proti njemu. Opravičeval

se je in napadal s tega „sv. mesta“ nekotakajšno nedolžno osebo. Tudi je krivo navajal oni dopis. Tako je grešil pred oltarjem itd. Niže pa: Človek ki izpred oltarja ne govori resnice, je sposoben tudi za druge nesposobnosti.“

Tako je torej, ste silili? Človek, ki izpred oltarja govori neresnico, je sposoben tudi za druge lumparije. Toda, se razume, je to greh, ako govori proti narodni gospodi. Ako pa goveda o „neverniki“, komunistih in barabali, se ga predlaga za odlikovanje!

Takoj ko jim je blagoslovljen iz Pomerja malec stopil na svoj narodni rop, so bili koj vsi alarmirani, čes: „To ni duhoven, to ne spada na priznico, tako se v cerkvi ne sme govoriti, to je greh, tak duhoven je izdajica in podobno.“

Glasovi z dežele

Vrtojba

Protikomunistična gonja

Težke in žuljave so naše roke, kot so roke vseh trpinov. Težke so naše glave in polne skrbi za vsakdanji kruh ali razmere nas silijo, da primemo pero in ti opisemo, drago „Delo“, naš položaj.

Začnemo pri našem g. vikarju, ki je nedavno čital, da je namestnik Kristušov v Rimu razglasil, da so vsa zla krivi komunisti. Krivi naj bi bili zato, ker učijo, da pride vsak človek nag na svet, to se nekateri nagromadili in se nagromadijo hogestva, ki jih ustvarjajo žulji delavca in kmeta. To bi bil tedaj svetel greh komunistov. Papež in vsi duhovni obljublajo trpinom na drugem svetu boljše življenje a oni kljub temu uživajo vse dobre in razkošje tega sveta, in ne čakajo na dobroto na drugem Delavci in kmet pa stradata in naj bi se s tem zadovoljila!

Dalje očita komunistom, da so brezdomovinci, ter da razdirajo domovino. Komu? Sebi gotovo ne, ker delavci in kmeti nimata nikjer domovine, da bi ga čutila. Domovina je za bogataše, grofe in bankirje ter razne cerkvene dostojanstvenike. Za trpine so samo davki, vojaška služba in zapor.

Hi koncu je prešel naš gospod vikar do zaključka, da zla so krivi nekoliko tudi domači komunisti, ter začel udrihati po nas in nam očital razne pregrehe. Za zgled nam je dal grozovitosti, ki so jih napravili boljševiki v Rusiji s tem, da so obsodili par skofov na smrt. Mi vprašamo g. vikarja zakaj ni povedal tudi vzroka obsodbe? Mi znamo, da so skrivali cerkvene oblasti zaklade pred boljševiki, ki so hoteli z temi nabaviti kruha za stradajoče ljudstvo. Dalje nam je znano, da so razni duhovniki delali špijonožo na škodo delavsko-kmečke Rusije in v korist kapitalističnih držav, kljub temu, da bi se ne smeli — po samih vseh naukih — vtikavati v prosvetno politiko. Vsaka druga kapitalistična država bi bila bolj stroga v tem pogledu.

Saj nam je znano kako je katoliška Avstrija preganjala nekatere duhovnike, ki so bili osumljeni, da ne mislijo v „avstrijskem“ duhu. To pa neče iti v glavo g. vikarju in tudi to ne pove, da dajo kapitalistični državniki, katere podpirajo cerkveni dostojanstveniki, vreči v ječe stotine delavcev, samo zato, ker si upajo zahtevati skorjice kruha a, da bi se bolj glasovsko ravnali z njimi. Tega neče povedati, ker je predstavnik tistecerkvene organizacije, ki se je od nekada zoperstavljala vsakemu napredku in resnici in katere se protivi vsaki gospodarski pridelitvi, katere ne bi predstavljal po božji volji ustvarjenega gospodarja in po isti volji ustvarjenega suznja.

Svetujemo g. vikarju naj pusti komuniste pri miru in naj rajši uči Kristusove vrtojbe.

In glejte čudo! Ko se pa po Vipavski dolini in sploh povsod nedeljo za nedeljo vrstijo take-le pridige, seveda samo proti komunistom, je vse dobro in vse pravi, noben izmed njihovih časopisov se ne zmeni za to, se vsi celo hvalijo take duhovneke: „Taki bi morali biti vsi“. Saj menda Kristus ni rekel „Bratje, ljubite se med seboj“ in ni rekel „Pojdite in neite vse narode v mojem imenu“. Potemtakem ni nikako čudo, ako vlada sovraštvo med enim in drugim narodom in podobno. Pa le dajte čez nas, vi Czernoch, Herriot in Benes, Pašič in vsi drugi. Mi niti naših želvov ob vas ne obrišemo. Na uho pa vam povemo: „Čujte in molite, ker ne veste ne ure ne dneva, ko bo padlo na vas naše mascevanje!“

Oskar.

Delavci in kmeti imata glavno polno skrb zaradi draginje, davkov, brezposelnosti itd. in nimajo časa, da bi poslušali njegove prazne čenče. Ustvariti si hočeta boljše življenje in ne čakati na obljubljeno posmrtno življenje, kakor za tudi g. vikar ne čaka.

O stavn. zadrugi in obč. volitvah

V nekem svojem članku je „Goriska straza“ napadla „komunistično“ stavn. zadrugo v Dol. Vrtojbi. Na istega opozarjamo.

1) Komunisti smo proti vsakemu izkoriščanju naj pride od katerekoli strani.

2) Komunistični stranki ni ničesar znano o kaki komunistični zadrugi v Dol. Vrtojbi. Ako je pri zadrugi par naših simpatizantov s tem ni rečeno, da je ista komunistična. In sploh je znano, da je pri zadrugi večina na nasprotni strani in to se posebej na vodilnih mestih.

3) Zadruga naj sama uredi svoje poselne stvari. Kakor se bo ravnalo pri njej krivično napram enemu ali drugemu članu, tedaj se bo stvar lahko obsojala.

To je naš odgovor v zadevi zadruge. Ako bi bilo samo to, bi sploh ne odgovarjali dopisniki, ali ker se mu meje občinski stolec in se mu zdi, da se ob prih. obč. volitvah tudi zvrne, se začeta v komuniste in jim očita razne lažljive reči, kakor to, da se bahajo, da bomo vzeli pri prih. volitvah občino v svoje roke ter napravili iz nje molžno kravo.

Povemo mu, da se ne bo komunist nikdar bahali, tudi ako pride do tega. Dalje vemo, da zamore komunistična večina jako malo storiti v prid ljudstvu, dokler si ne izvoheta kmet in delavec tudi politično oblast pod praporom sovjetov.

Kar se pa tiče molzne krave povemo tu, da niti od daleč ni komunistom na tem, da bi izkoriščali občino v zasebne interese, kakor je to navada pri dopisnikovi in vseh drugih buržaznih strankah. Sledeč svojem programu, hočejo komunisti, da vladajo v občini delavci in kmetje (in ne morda ostriji. bogatjarji in duhovniki) v korist večne občinarjev, to je delavcev in kmetov.

Če bo treba bomo se spregovorili o molzni kravi.

Abec v imenu več delavcev in kmetov.

Čezarji pri Kopru

Po dolgem času se tudi mi oglašamo. Tudi v naši vasi se je razširil duh komunizma, ker ljudje vidijo, da je ta pravi duh delavca in kmeta, a vsi ga ne spoznajo, ker so se slepi, ker ne vidijo, da nas pelje po pravi poti naprej. To so tisti nemumneži narodnjaki. Prišel pa je čas, ko jim bo prišla voda pod noge, tisti narodnjakiom v naši vasi. Torej Čezarji nam klčemo: Proč z narodnjakstvom! Zivela svetovna revolucija! Zivel duh Leninov!

Iz Vipavske Doline

Danes se hočem baviti nekoliko s krščansko-socialnimi kapitalisti. Kako čudno zveni „socialni kapitalisti“. Kakšno nasprotje in vendar je resnica. Pogledimo. Vse naše cerkve, vsi naši cerkveni patroni so veleposelniki. Čudno. Kipi in lesene cerkvene podobe naj bi bili veleposelniki, ta je pa že čbosa, bož rekel in vendar ni. Vsi naši leseni in kamniti patroni posedujejo, skoro da, v vsaki občini, več zemlje kot 5 do 10 najboljših posestnikov-faranov. Kdo pa to živa boš vprašal? Kipi gotovo ne, pač pa so to tisti krščanski socialci, katere sem zgoraj navedel, in to so črnosuknjari. Vsi svetniki so samo firma pod katero se prav po kapitalistično gospodari.

Vprašanje nastane, kdo to zemljo obdeluje, saj znano je, da so črnosuknjari gospodje in se ne pečajo s takim plebejskim in umazaniam opravilom? Kdo drugi kot kmetje so tisti, ki tlačajo po patronskih zemljiščih in dajejo, ne desetine kot nekdo, temveč petino in še več. Navadno pridejo bolj lepi zemljski kosi v roke farškim podprenikom, takomenovanim cerkvenim odsekarjem, po najnižji najemni ceni, slabe kose pa drago plačujejo najprejnejši med revnimi. Kako zvisevno so krščanske ideje na papirju, v teoriji, kako podle in kapitalistične v dejanju.

S priznec se izliva gnojnica in blato na vse kar resno in pošteno misli. Kristusovi nauki pa leže zaprasi in pozabljeni po farovski omah. Vazno bi bilo izvedeti, ali so gosp. okoli „Goriske Straze“ za razlastitev cerkvenih premoženj in razdelitev istih med resnične obdelovalce, ali so temu nasprotni; torej nasprotni tudi krščanstvu, ki je bilo po Kristusovi smrti proti kapitalu in ravno vsled tega preganjano po rimskih velikash. Živeli so celo v komunah kot uci zgodovina.

Govorimo odkrito, ker je logično, da so kapitalističnega naziranja in da se skrivajo pod firmo krščanstva samo, da mečejo pesek v oči fanatičnim njih političnim privržencem. Stvar, katero sem našel, pa je jako velika gospodarskega pomena, ker je pri nas nad 10 od sto zemelj cerkvena in morda, na nekaterih krajih tudi do 20 odstotkov in več. Mi moramo ljudem odpreti oči, da se ne bo še nadalje tako nemoteno seplearilo pod firmo vseh svetnikov.

Kozak.

Ilirska Bistrica.

V soboto 11. t. m. je podlegel skrlatici v čvetu mladost, 20 letni Franc Novak. Bil je član tuk. Omladinske sekcije in nadvse vrl in navdušen soodrug.

Nekaj opazk glede dopisov z dežele

Drago „Delo“. Najprej te prosim od zamere! Ti me že dolgo časa poznaš, ker sem tvoj star dopisnik. To pa ti moram „ocitati“, da me napraviš pri vsakem dopisu, bolj učenega, kakor sem v resnici. Če bi se šlo samo zaradi mene, bi se ne bilo toliko napačnega. Ampak jaz poznam in mene pozna osebo vseh dopisnikov. In ti potakneš gotovo tudi po drugih dopisih pavova peresa tvoje učenosti (pa brez zamere). Stvar pa je sedaj taka, da čeravno se mi dopisniki med seboj osebno poznajo in to je slabo — med seboj kot dopisniki in tudi drugi naši strankini delavci nas kot take ne poznajo. Viš, kako jo lomijo tudi ti s svojo učenostjo (pa brez zamere). Vem da poročes, ampak kaj porečejo „ljudje“, če bom priobčeval vaše klobasarije? Če so dolge klobase, kar odreži proč en kos, zato pa imas uredniške skarje. Ampak naše okorne izraze le pusti kakor so le. Če je kak velik pogrešek, daj mu odveč; politične napake nam lahko popraviš pod črto. Le na tak način bomo imeli mi drugi o sebi in drugih jasno

zrcalo svoje moči in razvoja. Ne brigaj se, kaj porečejo „ljudje“. Tudi tvoja učenost (te nočem zaliti) ne bo nič trpela na ugledu, kajti oblika sama razodeva, da smo mi sami odgovorni za dopise. Ti pa je nadalje piši tvoje članke, kakor se gre, da se bomo iz njih učili gospodarskih in političnih stvari, ki so nam neobhodno potrebne v našem revolucionarnem boju proti pohajaju buržuaziji. Vemo, da se nam posmehujejo in pravijo da nismo za drugo, kakor za kramp. Ampak mi smo na to ponosni in ko potisnemo tudi tem nadutežem kramp v roke, tedaj se tudi njim visokoletne peruti bolonijo, a mi se rešimo iz dosedanje gnotine in duševne revščine.

Tvoji stvari znani Selkor.

Mednarodna rdeča pomoč

Tisti sodrugi, ki so sprejeli in plačali izkaznice Med. rdeče pomoči od Giordana Verginella so naproseni, da javijo na naslov „Dela“ kedaj in koliko izkaznic so prejeli in koliko so jih plačali omenjeni osebi.

Pokrajinski odbor M. R. P.

Idrijski rudarji za M. R. P.

Idrijski rudarji so se spomnili žrtve reakcije s tem, da so zanje nabrali 466.20 lir. Tudi s tem činom so še enkrat izrazili svojo globoko uverenost v zmago proletarske revolucije nad vsemi tlačitelji in tirani.

Bodi ta plemeniti čin proletarske požrtvovalnosti v vzpodbudo vsem delavcem in kmetom.

Zivela Mednarodna rdeča pomoč!

Idrija, Nab. pola štev. 1: Simpatizant lir 15; K A 10; K St. F mlaj. po 5; G J 3; L E, D V, Z S, Polde, M I po 2; M F 2; L 1.70; T 1.30; Žalujejo ostali 1.20; S F, L V, S A, E, J, V, F, I, B, J, F, P, E, I, P, S, J, J, V, S, M, I, J, J, X, M, S, V, F, M, V, Kristus, P, I, V, S, B, M, Civil R, J, C, F, V, I, J, T, B, I, G, I, S, J, J, B, S, N, N, D, I, M, A, IV, P, I, S, I, Lado, F, P, K, J, V, I, Vinko, L, T, Ksind-na, Fidle-Tla, Plazkita, C, I, A, L, Z, V, R, A, A, Z, I, K, L, J, V, T, C, J, Fant od fare, Pjanček od „Pri Kržacu“, Hudi Janez iz Amerike, K O, L M, V, J, po 1; za sprejem v varstvo miru, J P, S po 0.50; kandidati za na marot, Matvez od fare po 2; L 118.70

Nab. pola štev. 2: K V lir 5; „201“ 3; P F 2.50; B Fr, P F VIII po 2; St. I 1.50; K F, J, I, Z, A, Z, F, L, F, L, I, N, I, M, I, P, I, V, C, F, B, I, I, K, A, P, F, B, V, S, M, P, I, F, F, Z, A, za svobode solnce, E P, T, G, H, J, M, F, N, N po 1; Z V 0.80; V M, S, M, Z, P, F, E po 0.50; L 43.30

(Nadaljevanje.)

Vipava: Rdeči delavec za žrtve reakcije L 10.—

Vrbače: Zavedni kmet pozivljajoč h pridnemu nabiranju za preganjane so druge daruje L 10.—

Dokani pri Kopru. Nab. pola 9884: Nabrali soodrug ob obletnici Pariske komune: V. Fortuna 5; Iv. Memon, Ant. Memon, Iv. Toškan, Avg. Prasnikan, Fr. Fortuna Ig. Gregoric. Avg. Toškan, Ribičan Miha, J. Peca, Iv. Cupin, Jak. Pitasevic Fr. Lenardin, L. Fortuna, P. Pucar, Fr. Grizon, P. Zahar, Zivel Komunizem, K. Fortuna, L. Prasnikan, proč z reakcijoj živel duh Lenina, dol s črnosrajniki po 1; Fr. Sik, za svobodo, za odpravo razredov po 2; Avg. Furlanik 3 L 37.—

Rute pri Volčah: Rdeči invalid L 5.—

Silvano pri Nabrežini: Proletarec L 2.—

Trst: Stavec E. L 8.—

Vrtojba: Nabrano na pogrebu Henrika Batistia za M. R. P. L 17.—

Odgovorni urednik: **Vekoslav Rovar.**

Obč. Vp. & Spisani - Vrbača, Via Comunale 8.

Potovanje v nebesa

Med raznimi nauki vere ali raznih ver posebno eden nauk vzbuja pozornost mislečega človeka in to je nauk o življenju po smrti. Da je to življenje po smrti sumo domisljiva in fantazija tistih ljudi, katerim manjka znanost narave in nje njih postav naj nam prikaže naslednje vrste.

Misel na „oni sveta“ se je rodila objednem z mislijo na boga ali bogove v množini, kakor si jih je ustvarilo ljudstvo, ki je stalo se na nizki stopnji in si se ni znalo razloziti narave in njenih prikazni (kot grom, blisk, vihar, vulkan, potres, itd.) drugače, nego, da je to v rokah boga ali bogov, ki si jih je vstvarilo samo v svoji fantaziji in pred katerimi se potem valja v prahu. Tako so nastali dobri in hudi bogovi in duhovi, za katere si je moral takratni človek vstvariti v fantaziji seveda tudi prostor za njih bivanje, tako so nastala nebesa. Ta nebesa so si omislili nad zvezdami, kar mor pride tudi vsaki ki je bil priden (to se pravi, ki se je potrpeljivo dal izbrabljati na tem svetu). To drži se dandanes pri ljudeh, katerih misel je lena za globokejše premišljevanje. Dostavno so nam zvezdoslovci že zdavnaj razdrihi fantastični prostor, ta „nebes“ si tudi razni narodi vstvarjajo po svoje, ki so vedno podobna njih okolnostim, ker si človek o čem drugem ne more vstvarjati misel kakor o tem kar ga obdaja. Tako si na primer misli Eskimo nebesa kot velika snežna in ledena polja. Indijanece severne Amerike si predstavljajo nebesa kot velike gozde in dosti divjance. Turek si predstavlja kot lepo dvorano kjer lahko sedi na mehkem divanu in

kadi iz nebeske pipe, medtem ga obdajajo večno mlade in nedolzne device, tudi vina se lahko napije ker ga na zemlji ne sme, itd.

Toda obrnimo se do naših nebes krščanskih narodov. Po pojasnilu naših duhovnov sestoji „oni svet“ iz dveh delov, nebesko kraljestvo in ne morda kakšno republiko), in pekel. V nebesih vedno srečno življenje in v pekelu večno trpljenje. V nebesa pridejo samo oni, ki so na zemlji točno spojevali „božje zapovedi“, vsi drugi pripadajo peklu.

Te božje zapovedi so naslednje:

1. najprej moras misliti da zemejske življenje pravzaprav ni življenje ampak pravo življenje se začne sele na „onem svetu“ po smrti;

2. bodi ubog na imetju, ker prej bo šla kamela skozi sivankino uho, kakor bogatin v nebesa;

3. ne godrnjaj, bodi ponižen in z vsem zadovoljen, to se pravi, le pusti se izbrabljati od tvojih izkoriščevalcev in časti tvojega „krušnega gospoda“ in predpostavljajena čeravno te tepe in tepla z nogami;

4. bodi lačen in žejen in zebe naj te, da ne potrebuješ visokega plačila, da si tvoji vladarji laglje zidajo palače in si čim lažje vstvarjajo bolj udobno življenje;

5. moli in delaj to se pravi ako ne delaš pa moli, da ti ne ostaja časa, da bi mislil, ker sicer bi lahko premisljeval o družabnem redu, utegnil bi postati pameten in to je greh.

6. verjemi vse, kar te uči gosp. nunc, naj si bo se tako neumno;

7. blagor ubogemu na duhu, njih je nebesko kraljestvo. — To se pravi bodi na svetu kolikor mogoče neumen, bolj ko si neumen, bolj zrel si za nebesa. Varuj vpraševati ali dvomiti o tem kar ti pri-

poveduje g. nunc, ker tudi on mora biti neumen, ako hoče v nebesa!

Ako izpolniš vseh teh sedem zapovedi, prideš gotovo v nebesa in duhovni tudi učijo: tembolj si trpel na tem svetu, tem večje ti bo plačilo na „onem svetu“ in sedaj se morda že obotavljaš, da zavreš človeško dostojanstvo?

Toda kdor pa namesto samo moli tudi nekoliko misli, pride do sledečega zaključka: da vsi oni, ki te nauke učijo, jih sami najmanj izpolnjujejo in ravnajo celo nasprotno — kje je pri njih prostovoljno ubostvo, kje ponižnost, kje molitev in kje delo? Nasprotno je pri istih bogastvo, čast, predrznost, lenoba in razuzdanost, in vendar bi morali ravnati oni najbolj točno spojevali te zapovedi, ker so menda gotovo prepričani da so nebesa.

Iz tega pridemo do logičnega zaključka, da je stvar z „onim svetom“ tisti „baubau“, s katerim se plaši nezavedne, da bi se jih čim lažje izkoriščalo. Žal je tudi se dosti komunistov, ki se ne morejo popolnoma odvaditi teh zastarelih zapovedi in hodijo nekako iz navade ob določen uri v cerkev in nje nim maskeradam, dasiravon vejo in mislijo o stvari čisto drugače. Toda lepa misel, katere se pa ne izpolnjuje podobna lepemu metulju z zalepljenimi peruti, zaprtem v škafčič, namesto da bi imel svojo prsto in naravno pot.

Toda, da pa ne boste mislili, da pride kar čeli človek v nebesa, morda s cilindrom, frakom in lakastimi čevlji, ker to bi bilo najbolj omejenim tudi težko verjeti, so si omislili nekateri umobolni ljudje (Teologi) dušo, torej človek sestoji iz dveh delov, telo in duša. Duša je nevidna in brez telesa, torej za mislečega človeka ni in „oni svet“ se ne moremo ba-

vit, tudi nam je nemogoče misliti o užitku v nebesah ali trpljenju v peklu breztelesne duše, ker užitek ali bol čutili smo skozi živčevje brez katerega je nemogoče tudi vid, čut in posluš. Zato je nemogoče misliti čut dobrot, ali čut strahnega trpljenja v peklu, kjer je menda celo skiranje z zobmi, toda kje bodo tisti zobje???

Kje je tisti „oni svet“? Prej je bilo to vprašanje bolj lahko rešeno, ko ljudje se niso imeli znanstva o ogromnem vesoljstvu, Marsikateri si danes misli, da je ta prostor nad nami nebesni obok — ker pravi nunc tako — in na tem oboku so nebesa. — To bi bilo nekako tako, kakor se vidi v trgovinah tisti stekleni zvon, ki je povezanjen brez sir, tako nebesni obok čez zemljo, o katerem se je prej mislilo, da je velikaška ploša a ne okrogla kakor se je naslo pozneje in je bilo